

LBRIS

We know
books

Alin Cristian. Doctor în filosofie al Universității Catolice din Leuven, specialist în fenomenologie, profesor de științe sociale în Taiwan și Cambodgia, actualmente dedicat în exclusivitate scrisului. Semnează următoarele lucrări în volum: *Bestiarul însemnatelor și neînsemnatelor* (1997), *Etos românesc și sacrificiu* (1998), *Al treilea descălecat* (2000), *Versantul despietrit* (2001), *Țara cea mai de jos* (2016), *Silvestralia și alte povestiri* (2016), *The Transcript* (2018), *The City of Rope and Other Stories* (2020).

Alin Cristian, *Brăul cu strigături*
© 2026, Institutul European Iași

INSTITUTUL EUROPEAN
Iași, str. Bălușescu nr. 2, OP 6, CP 1309
euroedit@hotmail.com; www.euroinst.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
CRISTIAN, ALIN

Brăul cu strigături: roman / Alin Cristian. - Iași: Institutul European, 2026
ISBN 978-606-24-0430-7
821.135.1

Reproducerea (parțială sau totală) a prezentei cărți, fără acordul Editurii, constituie infracțiune și se pedepsește în conformitate cu Legea nr. 8/1996.

Printed in ROMANIA

Alin CRISTIAN

Brăul cu strigături

- roman -

INSTITUTUL EUROPEAN
2026

Cuprins

1. Bulboana / 9
2. Macabrul dans al viilor / 21
3. *Nyotaimori* / 35
4. Gâscotețul / 47
5. Ilegalisme / 59
6. *Retiarius* / 75
7. Aberații gravitaționale / 87
8. Cârțița / 97
9. Perforații / 107
10. Principiul terțului exclus / 115
11. Patrula eternă / 127
12. Ghiorlăneala / 137
13. Tohanul / 149
14. *Furoshiki* / 163
15. Petrecania / 177
16. Marea Neagră / 193
17. Pârleazul / 205
18. Evanghelia după Nae / 219
19. Acasă / 235

1. Bulboana

Pătrunsă de curent prin rosturile-i ruginite, ușa de metal se văicărea lugubru. În zadar... Lumea era învățată să n-audă, să nu vadă; și-apoi, ori în casă, ori afară, tot un drac: același frig, același iz de închis și muced, aceeași lumină sleită a amiezii, același mârâit înfundat ca mai peste tot.

Așa că cel ce apăsă clanța neunsă și intră nu simți trecerea. Fu izbit doar de-apăsătoarea lipsă a răposatului, făcută ghem între pereții unei încăperi ce n-avea de niciunele, și mai puțin de toate înseninare – să fi primit și ea bunăvestirea de Crăciun cum șade bine, adică. Însă noul venit, socotind că-n-tâmpinarea mai e și după cum și-o face omul, își scoase cuviincios căciula, totodată înclinând ușor din cap și întinzând cu privirea modica urmă de respect peste toate fețele adunării – ca un zugrav cu bidineaua, îi sugeră partea veșnic pusă pe șotii a minții lui.

De-abia se abținu să nu pufnească-n râs. Căci ideea unui spoit de înviere a culorii locale se-nconjură pe dată de asociații deșucheate, cu tot cu muzica lor de bălci: „Șade baba după sobă, isa, isa, bidinea...” Și culmea-i că o siluetă emaciată, de cobiliță încotoșmănată la un cap într-o basma, chiar se ițea din spatele unui godin rece și ruginit!

Îl dădeau gata potrivelele de genul ăsta. Își prefăcu râsetele într-o tuse forțată, să nu pară c-ar lua lumea la palme chiar pe față; deși-i cam umbla vorba că dă cu pietre, n-avea nimic să-și reproșeze, ca de obicei: avalanșa de zgâlțâieli i se pornise fără voie pe sub canadiană, luându-l la o tandră tăvăleală și înfășurându-l oportun într-un strat afănat de simțire la largul lui. Ceea ce, în atmosfera sufocantă a locului, aducea a răsfăț. Nesimțire? Dar se pomenise din senin cu colacul pneumatic de salvare umflându-se sacadat în pieptu-i, iar asta tocmai pe

când era traversat de impresia ciudată că un mal înalt de prundiș, unde-și oprise el basculanta ca să prindă mai bine „care-i mersu”, se surpă într-o apă tulbure și-nvolburată, săpătoare pe dedesubt.

Greu ai mai fi găsit în tot satul o cojmălie mai neprimitoare! De posomorât ce era, aerul ei îți-nțepenea în gât; și să te mai miri că hohotele-ți dau berbece pe-ntrecute, când după ceafă, când în burtă: „sări, Nae, c-a plecat râpa cu tine! Nu te du, bă, fir-i al dracu’! Dă mâna-ncoa’, n-auzi?”

Ca un portofel pierdut ce strigă după păgubaș, pe unii viața-i abordează mai convivial și-articulat decât pe alții; toți pe ducă, puțini chemați înapoi... Măgulit de grija ce i se purta, șoferul aruncă atunci de formă, mai mult ca s-acopere neseri-oasa, însă foarte îmbucurătoarea intervenție a fondului: „nezeu să-l odihnească!” După care, amintindu-și că mai era și Crăciunul, bălmăji cu jumătate de gură și-un „la mulți ani!” îndoit – n-ar fi putut spune sigur dacă de corectare, sau de completare. Dar cuvintele-i se scufundară fără vreun efect notabil în golul din jur, aparent adâncit în reciclatul anonim de măscări.

Mustăci complice. Bulboana asta hâtră se ținea coadă după el, petrecându-l la drum când mai de-aproape, când mai de departe. Că merge omul ce merge prin viață-n jos, pe firul vremii, și, cu gândul la ale lui, nu bagă de seamă cum maluros tenace de șuvoi pe dedesubt, pe-alocuri așteptând doar să pice o frunză ca s-o ia la vale și să-l dea cu zgăibăracele-n sus pe fraier – drept în găldanul nimerit și el pe-acolo, ca din întâmplare... Nu-ți vine să crezi de ce cioace ieftine se țin ăia de dincolo, cu toată morga lor funerară! Bun, o fi făcut lumea cu dichis cine-o fi făcut-o, dar mai contează și unde pui ce-ai făcut, nu doar ce și cum ai lucrat. Ca roata basculantei, care pe-asfalt se învârte de mai mare dragul, torcându-ți pisicește la ureche și-mbiindu-te la moțăit – parcă anume, cutra, ca să te dea pe mâna gropanelor când ești baligă de moale și să te ia ele la un hurducat de-ți sar capacele: hop așa, haida ha,

ține-o așa, n-o lăsa! Începe brăul cu strigături – și bătut nu din picioare, omeneste, ci de dedesubtul lor.

Acuma, sigur, dacă vezi din timp ce vine, tragi iute de volan, că de-aia ești șofer calificat. Pe întuneric însă riști să-ți rupi și mașina, și gâtul; doar e știut, bezna cu drumul stricat cărdășesc ceva de speriat... Dar cea mai parșivă rămâne tot șoseaua inundată, care-n loc să te-anunțe cât e de-nmuiat locul sub ea, te privește galeș, c-un „vino-ncoa’!” murmurat tocmai din gura rumenă a zării. Iar găldanul poate atunci să fie și la douăzeci, să zicem, sau chiar la cincizeci de metri mai încolo; nu contează: dacă-i lasă lui gura apă după tine, cu apa aia îmbibă pământul și te-nghite! Însă câți au minte să priceapă că un ochi de apă nu-i doar o băltoacă amărâtă, precum pare, ci-n același timp și-o lentilă de ochean încoclețit savant, pe după toate cele, prin care te măsoară atent din peisaj o groapă ghiorțăind, în curs de adâncire și lărgire conform ultimelor sale observații?

Nae era dintre cei ce simt de departe groapa croindu-și drum spre ei. Da’ nici vorbă să se lase dus cu preșul ăsta glo-duros al eroziunii, ca fazanii; îi sărea imediat țandăra când vedea fața de niznai a apei întinsă lis peste frământul din adânc. Înțelegea că-i prefăcută și că-l joacă; drept care înșfăca pe dată ce-i trecea mai bolovănos prin minte și zvârrr! cu sete-n curgerea liniștitoare dimprejur, pornit să-i sfâșie malefica urzeală. Dădea cu prescurtate grohotișuri, colțuros, teluric, a dulău pe lanț zădărât de-o lume schimbătoare furișându-se venal pe după aparențe; și ce-i mai ardea lui buza să se-nfigă-n ea...! Ardoare care răzbătea-n intransigenta-i intervenție de tablagiu de la moravuri, îndârjit să-mpuște dintr-un foc doi iepuri: pe de-o parte, să pocească mutra boită, pusă pe mironoseli și amăgeli, ce-i surâdea a matracucă, iar pe de alta, să sondeze cât de-adânc era de fapt vadul de trecere-n punctul respectiv. Sau mai bine zis, cât de adâncă era foamea zării de noi veniți; căci simțise el că pământu-i plin de locuri lihnite rău, de pe unde, odată intrat, nici că mai ieși: aleluia!

Te înghit, uite, ca pe răposatul Costea, dus săracu' de parcă nici nu fusese...!

Ce ți-e și cu viața asta...! Cum intră ea la apă din naștere, preacurata și nevinovata, fără vreo bănuială că pământul plescăie fărâmicios din limbă după ea la fiecare pas...! Și-atunci, își zicea Nae, dacă lumea din jur se-nvârtește prin neant ca roata basculantei și, de la volanul vieții lui, șoferul vede că drumul intră sub un giulgi suspect de nemișcat, cum să nu calce un pic frâna și s-arunce întrebător ceva dinaintea mașinii, ca să știe-n ce se bagă? Orice, acolo, la nimereală, pe-apucate – na, ce-i vine și lui mai la îndemână prin cabina strâmtă, prevăzută cu ochi și urechi, unde conduce el.

Ceva-i spunea că preajma umblă cu dedesubturi – adâncituri fără căpătâi, cu neputință de localizat sau delimitat precis, ce se țin de deșănțat calea omului. Însă cei ca Nae, dotați c-un fler aparte pentru lucrături, intuiesc că nu tot ce se dă indiferent chiar și este; multe figurante de-astea lovite de plictis, chipurile, îți poartă de fapt sâmbetele: te filează expert, de departe, suprimând în fașă orice semn capabil să le trădeze. Ceea ce le și face de temut: merg pe șest și doar sapă, sapă neobosite, zi și noapte, până te pomenești că sar pe tine când ți-e lumea mai dragă, îți pun colacul peste pupăză și te iau la un stors de nu mai suflă!

Dacă n-ar fi avut simțurile bine ascuțite de viață, Nae n-ar fi mirosit matrapazlâcul. De-aia se freca el intens de coana mare ca țiparul de piatra sub care trăiește și care-ar putea oricând să-l strivească dacă nu i-ar pricepe tâlcul zbenquielilor – frecușu-i aspru, viril, de care ea fără doar și poate că se-nfiorează-n felul ei mineral, discret; ca să nu le iasă vorbe. Chestia care-i: cu ceea ce pare împietrit trebuie s-o rupi nițel pe grohotită – graiul pietrelor – și, băiat înfipt fiind, să-i dai chiar în gură. Ajutător, de descleștat fălcile. Cam cum fac stelele căzătoare cu Pământul prin septembrie, când îl iau tare de tot la-ntrebări. Veghea lor incisivă pe șofer îl inspira; înainte de-a se lansa-n picaș, îi făceau cu ochiul prin parbrizul

mânzălit al basculantei, să nu cumva să se plictisească și s-ațipească la volan: „ia gineală încoa', Năică!”

Fără cliptul ăsta șmecheresc, de gașcă siderală, sigur l-ar fi înghițit mulțimea sărântocilor cu duhul, care nu prind semnele mai subtile din jur – țac-pac-urile, cum le numea el; gloata crede că știe tot numai fiindcă are ochi și vede bine cu ei. De fapt, vede *prea* bine; n-o mai duce capul să fojgăie și pe dincolo de ce se vede, prin turbureala de pe dublul fund al lumii, unde văzutele-s burtă pe burtă cu nemaivăzutele – teleleici de periferie, pierdute printre rotunjimi și moliciuni de caolin, ce-abia așteaptă să te-ncingă la trântă pe viață și pe moarte, bată-le curentul...! Și miliția. Ce, parcă dac-ar fi serioase cât negru sub unghie, ar mai avea motiv să se-ascundă așa morțiș? Le e rușine fiindcă are de ce, socotea Nae; și fără să le vadă, știa el ce le poate pielea.

De-aia-i bine ca omul să-nșface fără preget orice-i dă prin cap – o vorbă mai neșlefuită, un sunet nearticulat, un gest din topor, o uitătură piezișă pe sub ochi – și să sfredelească prompt cu proiectilul ăsta curgătoarea față a anodinelui, ce umblă să-l îmbrobodească. Pretinsul firesc al firii, lințoliul viilor. „Așa, de control”, cum ziceau ortacii lui din gașca de la autobază, șoferi ca și el.

Abia când, în urma loviturii-sodaj, auzea gâtlejul urmăritoarei slobozind frust bândăbâcu-i de bulboană dată-n vileag, precautul drumar răsufla mai ușurat. Îi smulsese-un geamăt; odată cu-acesta, secretul dublului fund răsuflase – cele mai deocheate mișculații din decor, cu-alte cuvinte. Și-unde mai pui că „piatra” azvârlită și-o luase lui însuși de pe inima-i pavată ca un crocodil; că doar viața nu-i lăsată să se macine-n apăsare și oftaturi! Coțcăriile puse la cale prin culise trebuie dejucate ferm; întocmai cum făcea el, adică, trăgând afară ori de câte ori era cazul glasul balamutei ce-i ținea urma – cupă de excavator, cutie goală de conserve, panaramă, vâlvă, sire-nă, zmeoaică, iazmă, șerpoaică, țestoasă, naiadă, ori ce naiba o mai fi fost ea... Ea ori el, că n-aveai cum să-i știi felul. In-

diferent, spre a nu sfârși luat în târbacă de nearătarea cu pricina, Nae o pune frumușel la punct prin controalele-i inopinate și neceremonioase, ce băgau formativ frica-n ea. Iar zgâția, după ce-o încasa, se dădea o vreme pe brazdă, intrând în bâza la distanță propusă irezistibil de el. Bine strunită, nu-l mai deranja; ba dimpotrivă.

Ehei, dacă te ții tare, locul din jurul tău își trage și el tărie din tine, și ți se-ncheagă trainic sub tălpi, ca-ntră rădăcinile unui stejar, și nu-și mai face răpa de cap pe dedesubtul tău chiar cum vrea ea! Preajma simte cu cine are de-a face.

Cert e că baldăbâc-ul știoalnei sondate pecetluia nearticulat învoiala lor de însoțire *sub supraveghere*: semn c-o puse-seră de ceva, că se-nfiripase oareșice legătură între ei. Pentru Nae, un agațament nu putea fi decât de genul feminin; decum, că gheața se spărsese, aveau și ei un „meci” al lor de jucat, deși sportul în cauză se improviza mai degrabă liber: el făcea reguli, ea le desfăcea; ea urzea planuri, el i le zădărnicea. Se jucau de-a dejucatul, ceea ce-i făcea să pară mai răutăcioși decât erau în realitate; de, își omoară omul timpul cum poate...

E drept că la vedere nu-și scosese încă rezervata companie, dar cel puțin îi despotmolise limba, ceea ce nu-i de ici, de colo. În consecință, știindu-se deconspirată, și dacă ea continua să se-ascundă mai departe, punându-și țolu-n cap cu apucăturile-i provinciale, o făcea cu știrea lui expresă; asta însemnând mai puțin deplasat ca înainte, mai după cuviință. „Te-am bunghit!” îi transmisese bastârca lui îndesată foarte pe-nțeles, ca la securitate; „sunt cu ochii pe tine!” Vorba vine cu ochii...; dar pe băjbâite vigilența-i silită să sporească, la fel ca delirul doldora de neliniști al așteptării. Iar între Nae și bulboana lunecoasă de pe fund, ce se ține de supt vânjul drumarilor și nu se lasă citită decât pe ghicite – prin semne, nu direct – se întindea truculenta cămașă de noapte a lumii. Că foșnetu-i confuz, plin de insinuări, ar fi putut atinge, pe lângă tonalități intimidante, și-altele mai incitante, dacă nu de-a

dreptul lascive, nu-i chiar așa greu de-nchipuit. Clar, poama trebuia ținută la respect; mai rămânea de stabilit, prin tatonări dibace, doar la ce distanță anume.

După expedierea ghiontului avertizor – cele fizice stârneau inevitabil ecouri metafizice – Nae aștepta să primească de la neîntâlnită un semn de viață de-a ei, exasperant de delăsătoare și superficială. Nu-i de mirare că, frecvent, răspunsul se pierdea deja înainte de a-i parveni, sau îi parvenea cu-atâtea ocoluri și întâzieri că părea irelevant, ca atare irosindu-se nebăgat în seamă printre detaliile cele mai ne semnificative ale mediului. Firul de legătură dintre replici se scămoșa atunci până la dispariție, pentru a reapărea mult mai târziu – aiurea, ca nuca-n perete. Și totuși, în ciuda inerentelor frustrări, jocul ăsta simplist, de-a căutatul jucătoarei prin trimiteri îndrăznețe în adâncime, îl ajuta să-și mai alunge urâtul. Că gloata, ce să-i ceri? De puțină la minte ce era, nu se bulucea să-i țină lui companie; n-o ducea capul să se întrebe de ce dădea el „cu pietre”, pasă-mi-te, și nici unde țintea de fapt expresia lui – mai brută, tot ce se poate, dar pe deplin justificată de poziția-i precară, de om aflat pe buza unui gâldan săpat furtiv de frământul lumii. Asta a noastră, înfoiată precum vrabia care se scaldă-n praf până se face praf.

Ca să nu mai vorbim c-aruncătura ar fi putut fi, precum sulița sfântului Gheorghe zugrăvită și ea tot cu bidineaua pe peretele bisericii lor din sat, o tehnică de sondat profunzimea lumii și de scos dracii din ea, cum îi ședea bine unui băiat înfipt ca el. Că o viață-ntreagă se zbătuse biată maică-sa să nu iasă din el un motălau „prost de dă-n gropi”, după vorba ei întipărită adânc în mintea copilului. Aha, deci principalu-n viață-i să nu dai în gropi; perfect! Avizat din fragedă pruncie, Nae împăna de zor cu lovituri simbolice șuvoiul dintre el și ceea ce pune șuvoiul la cale tocmai pentru că, sulemenită într-un chip amabil și seducător al lumii, o prezumtivă tartoriță de adâncitură își săpa în taină drum spre el, cu care să-și mai potolească apetiturile-i tenebroase. Pe nepusă masă.